

Játék–közösség–élet–évszázados örökség

Igen. Ez a Ti csodátok. Hit-tel megvallása annak, hogy mit jelent az anyanyelv, a játék, az élet, a közösség és az örökség. Sok-sok évtizeden keresztül, sok-sok évtized óta. Nem is évtizedes: évszázados összefüggésben és egymásba kapaszkodó, szüntelen keletkezésben.

Igen. Ez a Ti csodátok. Hogy a szajáni ősz után újból együtt lehetünk: a huszonötödik találkozó (ki)várva várt ünnepi, felemelő pillanatait követően, ismét – megpróbálva „visszalopni” a tavasz-nak és a darvak vonulásának a közösen megálmodott összesereglésünket.

Nem egyszerű! Érezzük, mondjátok, üzenetek, tolmácsoljátok. Látjuk és megértjük, idő kell még ahhoz, hogy minden visszatérjen a *régi rendbe*, az abbéli kerékvágásba, amikor ősszel vagy tél közepette elindulnak, elindulhatnak a próbák, és az első rügyek a bemutatók zsongását is magukkal hozzák.

Látjuk és megértjük, idő kell még ahhoz, hogy sok minden visszatérjen a rendbe. De tudjuk, hogy Bezdán – akinek álma valóra vált, és végre sajátjának mondhatja színháztermét – és Bácsfektehegy, Nagybecskerek, Magyar-kanizsa, Óbecse, a zentai Kex, Szenttamás s Szaján is készül, s bár most a Találkozó-n nem lehetnek itt, de bemutatóikra nagy szeretettel várnak mindnyájunkat. Amiként nagy szeretettel vár minket Nyugat-Bácska *Négyes- és Ötösfogat-műkedvelő közössége* is. S micsoda öröm, hogy Muzslya ismét visszatért sereg-szemlénkre! Ebből csakis az adódik, hogy a Találkozó ma, itt elkezdődik, és április 30-án nem fejeződik be – átszövi az egész évet, évünket!

Ennek a *végtelen és igaz szöttesnek* az ünnepére jöttünk ma itt össze: csodatermő vidékre érkezve, oda, ahol majd' százhetven éve a fogadalom és könyörgés állhatatossága erősít szívet-lelket és elhatározást, tart *közel(re)* az Úrhoz. Csodatermő és csodate-remtő helyre érkezünk, oda, ahol az öntevékeny színjátszásnak a gyökerei százharminc évre nyúlnak vissza – micsoda mélység és



micsoda felelősség! Micsoda egymásba kapaszkodások és micsoda életutak és szolgálatok! Rá kell döbbsenni, rá kellett döbbsennem, hogy a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség egyik első Életfa díja Temerinbe tért haza – életutat és szolgálatot elismerve: Szabó Péterét! A rendezői mellett a közösségteremtő életszolgálatért mondva hálát! Igen, életszolgálatnak kell nevezni: a közel öt évtizedet nem lehet és nem is szabad más módon *közelre ölelni magunkhoz!*

Ide, Temerinbe, Szent György havának huszonegyedik napján a Feltámadás bizonyosságának áldásával eltelt szívvel érkezünk meg: a *műkedvelők társasága* meghívásának téve eleget ott és akkor, amikor Temerin első ízben vállalta a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozójának megszervezését.

Köszöntjük huszonhatodik összesereglésünket, elsősorban és kiváltképp Titeket, Önöket, kedves színjátszók, társulatok, társulatvezetők, és köszöntjük a házigazdákat, akik reményeink szerint nem utolsó ízben látják a rendezvényt, minket vendégül!

A végtelen és igaz szöttesnek az ünnepére jöhetünk ismét össze. Köszönjük Nektek ezt a lobogó állhatatosságot.

Sutus Áron,
a Vajdasági Magyar
Művelődési Szövetség elnöke

Házias, kellemes, vidám hangulatot szeretnénk teremteni

Tisztelt Olvasó!

Mintha csak most lett volna, amikor a 2021-es, októberi, szajáni Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozójának díjátadó gáláján többször is színpadra szólítottak bennünket. Akkor született meg többek között az én fejemben is a gondolat, hogy talán mi is megszervezhetnénk egy ilyen szemlét. Mivel László Sándor tanár úr és rendező vezetésével jól összeállt ez a fiatalokból és régi amatőr színjátszókból álló csapat, úgy döntöttünk, hogy elvállaljuk a következő szemle házigazda szerepét a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet beleegyezésével és szakmai segítségével. Miután kicsit körüljártuk a kérdést, rájöttünk, hogy az önkormányzat is támogatná ezt az elhatározást, már csak a Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület Jáccunk Truppján, a vezetőségén és tagságán múlott, hogy milyen végeredménnyel zárul ez az újabb nagy kaland, mert hogy többéves Tini fesztiválos és KNV-s szervezői tapasztalattal már rendelkezünk azelőtt is. Annál inkább kihívás volt számunkra a lehetőség, mivel a temerini amatőr színjátszás gazdag múltjában először töltjük be egy ilyen találkozó házigazda szerepét.

Ugyanakkor vissza kellett állítani az előbbi élet rendjét a Covid19 okozta járvány után, így a találkozó tavaszi időpontját is, és erőltetett menetben máris készülünk a megnyitóra. Az utóbbi néhány hétben párhuzamosan folytak az új előadásunk próbái, a színpad, öltözők és az előtér felújítási munkálatai és természetesen a szervezés. Mindez az ünnepekre való tekintet nélkül. Mivel jómagam is szerepelek a darabban, talán most, két nappal a kezdés előtt kezdek felocsúdni, és most már nemcsak a színpadi szerepem kezd alakulni, hanem lassan összeállnak a szemle dolgai is. A munkálatok a végéhez közelednek, és reméljük, hogy a csütörtöki kezdés zökkenőmentes lesz.

Hiszem azt, hogy a temeriniék és környékbeliek is nagy érdeklődéssel várják az előadásokat. Azt tudjuk, hogy mindig szeretettel fogadták a zenés vígjátékokat, de reméljük, hogy a drámák és az új formákat kereső színdarabok is meg fogják találni a megfelelő, érdeklődő közönséget. Az általános iskola felsős és a középiskola diákjait is szeretnénk becsalogatni a színházba. Szeretnénk, ha az



idei szemle is hozzájárulna a vajdasági magyar amatőr színjátszás megtartásához és fejlődéséhez, a magyar nyelv ápolásához és a közösség erősítéséhez.

Nagyon szépen köszönjük közösségünk nevében is, hogy a Magyar Nemzeti Tanács által a magyar állam nemzetileg kiemelt rendezvényként tekint a színjátszó szemlére, és jelentős anyagi támogatásban részesíti. A Művelődési Minisztérium, a tartományi titkárságok és az Önkormányzat is jelentősen hozzájárulnak a többnapos találkozó színvonalas megvalósításához.

Remélem, hogy már a megnyitó napján nagy érdeklődést fog kiváltani a kiállítás, amely betekintést nyújt a temerini amatőr színjátszás különböző időszakaiba. Szeretettel várjuk a vendégeket, a hazai és környékbeli helységekből a közönséget. Civil szervezeteinket arra kérjük, hogy minél nagyobb számban mozgósítsák színházszerető tagságukat, és nagy tapssal köszöntsük az összes fellépőt, ezzel is kifejezve vendégszeretetünket. Szorgalmas szervezőink, önkénteseink, már várják a csoportok érkezését. Házias, kellemes, vidám hangulatot szeretnénk teremteni, hogy minden vendég szép élményeket szerezzen, és egész Vajdaságba tovább vigye a jellemző szirmai közösségi szellemet.

Sok sikert kívánok a fellépőknek, és jó szórakozást a közönségnek!

Varga Flórián

Bizsergés a szív táján

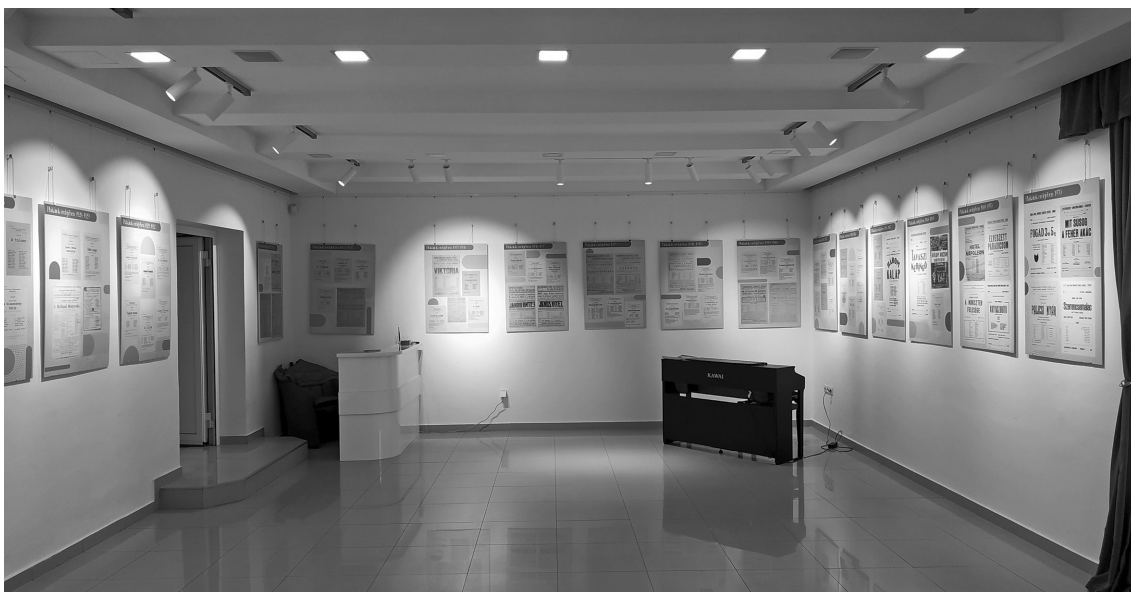
Gondolatok a *Pillanatképek a temerini amatőr színjátszás életéből* című kiállítás elé

Hiszek abban, hogy az élő színház nem eltakarni, feledtetni akar, hanem felfed és elemez, s mint ilyen, eredendően emberközpontú. A Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozóin az elmúlt években gyönyörködtető és megrázó, zsigeri és mélységesen emberi alakításokat láthattam a legkülönbözőbb társulatok előadásáiban. Az emberlét minden öröme és fájdalma olyan naiv egyszerűséggel, s mégis elsöprő intenzitással mutatkozott meg előttem a színen, amilyen a hivatásosok színpadain talán nem is szembesülhet az ember. Mára már világos számomra, hogy ez az intuitív erő, ez a zavarba ejtő hitelesség nem tanítható. Hogy lehetsz operett-táncosnő, bonviván, bohóc, karakterszínész vagy épp a lélektani realista hagyomány elkötelezett követője, elsősorban s mindenekelőtt ember vagy, s előttünk, a nézők előtt ember-mivoltodban mutatkozol meg. A különböző színi iskolák ugyan megtaníthatnak arra, miként kontrolláld mozdulataidat s tartsd kordában érzelmeidet, hogy tested a kívánt módon reagáljon az egyes helyzetekben, ha közben léted nem formálódik jelenlétté, ha nincs ott a „bizsergés a szív táján” – ahogy a temeriniak néhai rendezője, Szabó Péter bácsi fogalmazta meg –, akkor a játékod fabatkát sem ér.

Szerencsére Temerinben már több mint száz éve bizserog a szív tája. A két világháború közötti jugoszláviai magyar amatőrszínházi mozgalomnak emléket állító Bokréta című monográfia a következő sorokkal festi le a korabeli művelődési élet panorámáját: „A tízezer lakosú dél-bácskai nagyközség magyarságának kulturális élete a legélénkebb és legszebb színvonalon áll messze az egész környéken. Az egyesületek egész sora, a lakosság minden rétege szinte versengve igyekszik minél többet alkotni. A temerini műkedvelők az államalakulás után a legelső között adtak életjelet magukról előadásaikkal.” A páratlan kiadvány nemcsak azt az elképesztő adatot közli, hogy a múlt század 30-as éveiben a városban közel 150 színjátszót tartottak számon, de név szerint is felsorolja a település aktív műkedvelőit. Kiderül, hogy az időszak rendezői 73 nő, lány és asszony, továbbá 64 fiú és férfi közül válogathattak egy-egy szereposztáskor, s kétség sem férhet hozzá, hogy mindannyian szerepet akartak. Nem lettem volna a rendezők helyében!

Akkoriban a színházcsinálásnak mindenél komolyabb tétje volt. Helyi kultúránk túlélését, átörökítését jelentette. A második világháború alatt azonban szinte teljesen megszűnt a művelődési élet Temerinben.





Az amatőrszínház hagyományát a Tesvériség Amatőrszínház társulata csak 1955-ben élesztette újjá, örökségüket pedig a hetvenes évektől kezdve a Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület színházszaki szakosztálya vitte s viszi tovább. A színházszakiakat mintegy negyven éven keresztül instruálta rendezőként Szabó Péter, azaz Péter bácsi, akinek nevéhez több mint félszáz színdarab, kabaré és zenés est színrevitele kötődik.

A kilencvenes évek derekán a hivatásos rendező, Hernyák György került kapcsolatba az akkori társulattal, és úgy látta, hogy az együttes összetettebb színházi feladatok megoldására is képes. A tehetséges fiatal gárda Hernyák vezetésével hátat fordított a hagyományos színházszakiaknak, s minden tekintetben az újszerű színházi megoldásokra, egy sajátos színházi formanyelv kialakítására törekedtek. 1997-ben mutatták meg magukat először a Vajdasági Magyar Amatőr Színház Találkozóján. Ekkor Sławomir Mrożek közismert kamaradarabját, *A nyílt tengerent* adták elő, mellyel rögtön meg is nyerték a szemle fődíját, a Pataki László-díjat. 1998-ban Angelo Beolco *Csapodár madárka* című vásári komédiáját állították színre Hernyákkal.

Ezt követően a temeriniek csak tíz év elteltével, 2008-ban tértek vissza a Találkozóra Mórincz Zsigmond *Légy jó mindhalálig* című regényének színházi adaptációjával, melyet Faragó Edit, az Újvidéki Színház színművésznője rendezett. 2010-ben a legendásan sokoldalú Törteli László rendezésében mutatták be Orwell *Állatfarmját*, 2011-ben ismét Faragó Edit állította színházra a társulattal Schwajda György *Segítségét*, majd 2015-ben újfent Törteli László ült a rendezői székbe, hogy színre vigyék Illyés Gyula *Tűvé-tevők* című paraszti komédiáját. 2017-ben Csorba Béla 1956-os

témájú népi játékával, *A szabadság betegei* vel léptek színházra a Találkozón. A játzókat ekkor Nagy László instruálta.

2018-ban kezdődött gyümölcsöző együttműködésük az Újvidéki Művészeti Akadémia osztályvezető tanárával, László Sándorral, aki a megfiatalodott társulattal vajdasági magyar szerzők felé fordult. Előadást hoztak létre Domonkos István szövegeiből, Gion-regényt állítottak színre, és megtartották Rókus Zoltán *Tyúklétrájának* ősbemutatóját. Az idei évben sem vállaltak kevesebbet. Rövidesen Gorkij *Éjjeli menedékhelyével* bizonyíthatják rátermettségüket, s vállalhatnak kockázatot a szemünk láttára.

Mert kockázat nélkül nincs játék. Mert a hivatásos színész képes arra, sőt kötelessége, hogy magánéletét mindenkor a színházon kívül hagyja, az amatőrnek azonban ez nem mindig sikerül. Mert az amatőrök színházára látványosan beiramlik az élet a maga minden esetlegességével. Az érzelmek, az örömök és tragédiák fékek és védőhálók nélkül tolnak a néző arcába. A játék olykor elvarázsol, olykor kiábrándít. Olyan, mint az élet. S ettől lesz megmásíthatatlanul hiteles, zavarba ejtően emberi.

Bár az utóbbi években a temeriniek rendszeres visszatérői voltak a Találkozónak, a Találkozó először látogatott el Temerinbe, hogy itt együtt ünnepelhessük a színházat, az életet, a játék és a kockázat örömét, a több, mint egy évszázados temerini műkedvelő színházszakiak, s a mindenkori színházszakiak bátorságát. Nagy tapsot nekik! A kiállítást ezennel megnyitom!

Oláh Tamás

2022. 04. 21., Temerin

Temerin, a tenni akaró közösség

Beszélgetés Varga Flóriánnal, a szervező Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület elnökével

– A színjátszó szemle házigazdájának lenni megtiszteltetés és egyben hatalmas feladat is – vallja a szerteágazó tevékenységet folytató, tömegeket megmozgató egyesület vezetője. A Szirmainak már van gyakorlata a „nagy rendezvények” terén, nevéhez fűződik ugyanis a fiatal énekes tehetségeket felsorakoztató Tini fesztivál, színháztermükben tartják minden évben a Középiskolások Népzenei- és Néptáncvetélkedőjét, számos alkalmi zenés, verses összeállítást, előadást, kabarét mutatnak már be a közönségnek. Noha az amatőr színjátszásnak nagy hagyománya van Temerinben, színjátszó szemle még nem volt a dél-bácskai településen. A kezdeményezésről Varga Flórián így vall.

– Néhány éve már működik a Jáccunk Trupp, kezdetben csak a fiatalok vállaltak szerepet, majd később az rutinos, „rég”i amatőr színészek is csatlakoztak hozzájuk. **László Sándor** úgy vélte, előnyös lenne ezt a két dolgot ötvözni. Mivel a Szirmaiban már hagyománya van a népzeneinek, néptáncnak, több hangszeren játszanak a fiatalok és az idősebbek, voltak olyan darabok, amelyekbe ez is belekerült. Tavaly a szajáni szemléről több díjjal tértünk haza, miénk lett a legjobb hagyományos keretek között elkészített előadás, így felmerült annak az ötlete, hogy az idén Temerin legyen a szemle házigazdája. Be kell

vallani, kevés időnk volt a rendezvény megszervezésére, de tömegesebb rendezvényeket már tartottunk korábban, így van rutinunk ilyen tekintetben, másfelől pedig van egy nagyon aktív közösség a Szirmaiban, amit közös erővel próbálunk fenntartani. Szerencsére, jó az együttműködésünk az iskolával, a gyerekek a néptáncot már az óvodás kortól elsajátíthatják, szinte minden korosztály számára van lehetőség a hagyományápolásra. Legtöbbet az ifjúsággal kell dolgozni, hiszen őket a legnehezebb megszólítani. Egyetemre mennek, dolgoznak, egyre több elfoglaltságuk van. Mindig azt a nézetet vallottam, hogy nekünk azokkal kell törődnünk, akik itt maradtak. Nekik kell biztosítanunk azokat a tartalmakat, amelyekről jól érzik magukat, ki tudnak kapcsolódni, lehetőséget adni arra, hogy saját kultúrájukkal, hagyományaikkal foglalkozzanak. A Szirmai egy nagy családként működik, ahol az óvodástól egészen a nyugdíjasig mindenki megfordul. Saját rendezvényeink, próbáink mellett itt tartják a Ringató foglalkozást és a Senior táncot is a színházban, hiszen egy jó hely. A szemlére egy kicsit rendbe tettük a színpadot, felújítottuk az egyik öltözőt. Emellett természetesen, egyéb terveink is vannak, de biztos vagyok abban, hogy a mostani szemle lendületet ad az egyesületnek a további közösségépítő és színvonalas munkához.

Ádám Csilla



Pillanatképek a temerini színjátszás történetéből

Interjú Ádám Istvánnal

Szerteágazó tevékenységéből eredően sokan ismerik Ádám Istvánt. A TAKT elnöke, helytörténész, a Tájház gondnoka, és fiatal kora óta tagja több temerini magyar szervezetnek is. Folyamatosan kutat, tervez, és ha ötlete támad, azt a legtöbbször meg is valósítja. Számos kiadványa jelent már meg, kiállításokat és rendezvényeket szervez, amelyek mind a temerini magyarság történelmét, művelődési életét gazdagítják. A Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület küszöbét 1978-ban lépte át először, azóta töretlen, aktív tagja a csapatnak. Itt ragadt rá a „Görög” becenév is. A Soltis Lajos által rendezett *Szerelmem, Elektra* című darabban nyújtott alakítása olyannyira magával ragadta a közönséget, hogy azóta a becenév azonosult a személyével. A vele folytatott beszélgetések alkalmával mindig tud valami újjal, korábban el nem hangzottal szolgálni. Így történt ez most is. Arra kértem, hogy osszon meg néhány történetet a művelődési egyesülethez köthető visszaemlékezéseiből.

– 44 éve vagyok tagja az egyesületnek, mostanra már nyugdíjas is lehetnék, ha az itt töltött éveimet venné figyelembe az illetékes szerv – emlékezik vissza. A továbbiakban már kérdezni sem kell, felkészült a beszélgetésre, és két olyan történetet oszt meg velem, amiket már régóta szeretett volna elmondani, de eddig még nem kínálkozott rá megfelelő alkalom.

– A hetvenes évek végén Miskével és Drák-széllal tartottunk testvérvárosi kapcsolatot, és az egyesület meghívást kapott egy ottani rendezvényre. Akkoriban a külföldi utazásokhoz külön engedélyt kellett kérnie a csoportnak. Egy újvidéki bizottság eljött megtekinteni a műsorunkat, hogy meggyőződjön róla, elég színvonalas-e az összeállítás, amivel az országot képviselnék külföldön. A színház udvarában tartottuk meg a zenés, táncos bemutatkozást. A műsor ideje alatt tudódott ki, hogy a bizottság elsősorban arra kíváncsi, hogy az összeállításunk tartalmaz-e olyan elemeket, amelyek a szerb kultúrába is betekintést nyújtanak. Szabó Péter bácsi amint tudomást szerzett a dologról, hirtelen ötletével a citerázó vezetőjéhez fordult. A citerások roppant

leleményesek voltak. Felálltak a színpadra, és rögtönözve bár, de kitűnően előadták a *Jugoslavija* című dalt, az akkori állam nem hivatalos himnuszát. A nem mindennapi bemutatkozás tetszett a bizottságnak, és jóváhagyták a külföldi szereplésünket. Az említett zeneszámot Magyarországon már nem mutattuk be, de így is nagy tapssal jutalmazott minket az ottani közönség. Szerencsére, a világ sokat változott azóta, de érdekes volt megtapasztalni, hogy milyen elvárások voltak a magyar művelődési egyesületek szerepléseivel szemben. Még abban az évben becsatlakoztam a színjátszó csoportba is. Az *Aranykakas* című operettben kaptam szerepet. Ezt követően rendszeresen felléptem a színjátszókkal. Mosolyogva emlékszem vissza egy érdekes momentumra. Történt ugyanis, hogy 1982-ben elkezdtünk dolgozni egy darabon. Illyés Gyula *Bál a pusztán* művét állítottuk színpadra. 1983 februárjában azonban Bori Imre tanár úr elutasító hangvételű írása jelent meg az újságban a szerző ellen. A cikk hatására kénytelenek voltunk leállni a próbákkal. Nem mutathattuk be Illyés művét a színházban. Csak egy évvel később kerülhetett sor a bemutatóra, 1984 augusztusában, amikor már lecsillapodtak a kedélyek. Akkoriban a politika is befolyásolta a színházi életet. Ez is egy hasonló történet, amit mi temerinek is megtapasztaltunk – osztotta meg visszaemlékezéseit Ádám István, aki 2004-ben Ökrész Károllyal kiállítást szervezett a temerini színjátszás 110 éves évfordulója alkalmából, a továbbiakban pedig még két kiadványt jelentetett meg a temerini színjátszás történelméről.

Tóth Dianna

Ádám István 2009-ben megjelent *Virágfakadás* és 2010-ben megjelent *Játék pirosban, fehérben, feketében* c. könyveiből olvashatnak majd részleteket az idei Súgó oldalain.



1978 - Aranykakas - szereplők balról jobbra: Óvári Magdolna, Zavarkó György, Majoros Magdolna, Fehér György, Törteli László és Ádám István. Rendezte: Óvári Imre, Zenei rendező: Nagy Imre

Ma a Találkozó színpadán

Először Temerinben!

Temerin feltette saját magának a lécezt: tavaly hazahozta a fődíjat a szemléről, idén megszervezik első ízben magát a szemlét. Sok-sok dologra kellett odafigyelniük: felújítás, étkeztetés, szerződések, technika biztosítása, súgós cikkek megírása, gyermekprogramok lekoordinálása, és még sorolhatnánk, melyek mind-mind hozzátartoznak a fesztiválhoz. Emellett pedig az előadásukkal is el kellett készülniük időben. Nem kevés feladat, és nem kevés izgalom házigazdának lenni.

A jó hír viszont az, hogy az első előadás mindig a vendéglátóké, nem véletlenül: így a következő 10 napban egy feladattal már kevesebbel kell szembenézniük. És hogy Gorkij szövege mekkora falat volt a számukra, ez ma este kiderül!

Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület, Jáccunk Trupp, Temerin

A Jáccunk trupp 2017-ben alakult főleg középiskolásokból, László Sándor vezetésével, 2018-tól minden évben eljutottak a vajdasági szemlére. Újabban közös produkciónak készülnek a Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület régebbi, tapasztalt amatőr színészeivel. 2019-ben a *Koldustetűvel* arattak sikert, vidám jelenetekkel vendégszerepeltek Csanádpalotán, itthon pedig farsangi kabarét mutattak be, és egy karácsonyi darabbal lepték meg a közönséget. Tavaly májusban mutatták be a *Tyúklétra (avagy mi csorog a nyakunkba)* című zenés, kisvárosi komédiát, amelyet októberben nagy sikerrel játszottak a szajáni színjátszó szemlén, és többek között elnyerték a hagyományos ke-retek között elkészített legjobb előadásnak járó Pataki László-díjat. Azóta vendégszerepeltek Muzslyán és a magyarországi Jánoshalmán. A siker után adódott az ötlet, hogy a Szirmai Károly MME legyen a 26. VMASZT házigazdája, hiszen Temerinben még nem rendeztek ilyen szemlét. Biztatóak a jól működő színjátszócsapat és az egyesület eddigi szervezési tapasztalatai, így nagy lelkesedéssel készülnek a sikeres házigazda szerepére.

A társulat eddigi díjai a Találkozón:

1997 – A társulat Pataki László-díjat érdemelt ki a legjobb előadásért, ezzel együtt vendégszereplést Zsámbékon Stawomir Mrozek *A nyílt tengeren* című előadással. Ugyanezen előadásban játszott legjobb férfi főszerepért Szilágyi László-díjban részesült Gőz László.

2015 – Közönség-díjban részesült a csoport a *Tűvé-tevők* című előadásáért, melyet Törteli László rendezett.

2021 – Pataki László-díjat nyert a Jáccunk Trupp a találkozó legjobb hagyományos ke-



retek között megvalósított előadásáért, a *Tyúklétra (avagy mi csorog a nyakunkba)* című darabjéért, amelynek szerzője Rókus Zoltán, rendezője pedig László Sándor. Valamint a legjobb női epizód-szerep elismerését, a Magyar Piri-díjat a zsűri Vakosné szerepének megformálásáért Petro Ildikónak ítélte oda.

A Jáccunk Trupp bemutatja:

Makszim Gorkij: *Éjjeli menedékhely* (90')
Dráma

Szereplők:

Kosztilyov – Gusztos András
Vaszilisz – Petro Ildikó
Natasza – Sziveri Éva
Medvegyev – Sziveri Béla
Pepel – Samu Dávid
Klescs – Nagy Sándor
Anna – Jankovics Bocskovity Éva
Nasztya – Gyuga Alisza
Kvasnya – Lakatos Klára
Bubnov – Nemes Edina
Báró – Nagy Gergő
Szatyin – Varga Flórián
Színész – Balogh Sándor
Luka – Elek István
Aljoska – Szabó Zsuzsanna
Ferdenyakú – Sipos Réka
Tatár – Hornyik Nikolett
Mezitlábás – Varga Teodóra
Muzsikus – Szűcs Béla

Rendezte: László Sándor

Rendezőasszisztens: Petro Ildikó

Színpadi mozgás: Crnkovity Gabriella

Technikai munkatárs: Majoros Róbert

Holnap a Találkozó színpadán

Egy ritkán látott darab

Vajon mennyi mindent tud legitimálni a gyermeki képzelet és akarat? Kordában lehet-e tartani két gyermek akaratát, ha csupán egymásra vannak utalva? Cocteau szövege nem könnyű. Utoljára Vajdaságban 2013-ban a Gondolat-Jel Társulat vitte színre, a Középiskolások Szín- és Filmművészeti Vetélkedőjén több díjat is bezsebeltek vele, ahogyan a XVIII. Találkozón a zsűri különdíját is, előttük pedig '98-ban állították színpadra. Holnap kiderül, mennyire érzik otthon magukat benne a fabulások és Budinčević Krisztián, aki először dolgozott a csapattal.

Április 22., péntek, 19 óra
Népkör Magyar Művelődési Központ,
Fabula Rasa Színházszó Grund, Szabadka

Jean Cocteau: *Vásott kölykök* (75')

Dráma

Rendezte: Budinčević Krisztián

Az előadásról: Egy hógolyózás alkalmával sérül meg Paul, a 14 éves, fiatal főszereplő, s gyenge, növésben lévő szervezete nemigen gyógyul fel a sérülésből. Hiába védi, gondozza Gerald, fiubarátja és saját nővére, Elizabeth is Pault. A két testvér hirtelen egyedül, felnőttek, biztos támasz nélkül marad. Szürreális történések és megoldások, gyermeki szerelmek és lehangoló atmoszféra.



Garay Béla

Az állami és Sterija-díjas rendező és teatrológus 125 évvel ezelőtt született – a jubileum alkalmából, születésének napján, február 14-én a szabadkai Korzón emléktáblát állítottak a tiszteletére



„Egy régi színházi közmondás azt tartja, hogy a színész húszéves korától harmincéves koráig tanul, harminctól ötvenig szeretkezik és ötventől kezdve — emlékezik...”¹ Ezekkel a szavakkal kezdi kötetnyi önéletrajzát a vajdasági magyar színházi élet egyik legjelentősebb és legsokoldalúbb alakja, Garay Béla, aki egy személyben volt színész, rendező, színházigazgató, színházi történetíró és szerkesztő. A huszadik századi vajdasági magyar kultúra alakulástörténetének tanúja és for-

málója. Születésének 125. évfordulója ünnepi alkalmat kínál, hogy egykori lakása előtt most órá emlékezzünk!

Mindenki Garay bácsija 1897-ben látja meg a napvilágot Szabadkán. Talán tizenkét éves lehet, amikor szülei először viszik el a Városi Színházba. Srećko Albini *Trenk báró* című népi operettjét adják azon az estén. Új, varázslatos világ tárul fel a kamaszfiú előtt. Ahogy írja, olyan embereket lát, „akik másképpen lépnek, másképpen beszélnek, mint azok ott kint az utcán... Más[...]aszemük, ahajuk, az arcuk...”² Azt kívánja, hogy a gardéniaillatú függöny sose gördüljön le, hogy örökké tartson a varázslat. A harmadik felvonás végére Garay Béla szívét végérvényesen elrabolja a kulisszák szemképrázató operett-világa.

Édesapja – a város köztisztviselője – kezdetben persze hallani sem akar arról, hogy a fiából komédiás legyen. Végül aztán mégis ő teszi lehetővé, hogy bejárhasson a színházi próbákra. 1913-ban, iskolai befejezése után a tizenhat éves Garay Béla az akkori igazgatótól, Nádassy Józseftől azt kéri, hogy csatlakoz-

hasson a városban állomásozó társulatához. Ám a direktor csak akkor hajlandó alkalmazni a fiút, ha az játékgengelyt kap az Országos Színészegyesülettől.

Garay eltökélt. Budapestre utazik, és sikeres vizsgát tesz a bizottság előtt. A színészegyesület gyakorlatos tagja, segédszínész lesz. Kezdetben persze csak a kórusban léphet színre, de ez nem tántorítja el. Amikor Nádassy truppja tovább áll Makóra, Garay is

¹ Garay Béla: *A kulisszák világában*. Életjel Könyvek, 1970. 5.

² Garay: *A kulisszák világában*. 8.

velük tart. 1914-ben a *Léni néni* című zenés bohózat egyik fontos szerepébe ugrik be, így mentve meg az előadást. A tapsot követően a direktor közli a társulattal, hogy ezentúl lírai szerelmesként tessék tisztelni a fiatal színészt. 1915-ben besorozzák. Két évig szolgál a Monarchia hadseregében, majd felmentést kap.

Húszas évei elején, 1918-tól 1921-ig felváltva játszik különféle társulatoknál az alföldi színikerületben, átveszi a dunántúli színikerület vezetését, és harminc tagú társulatot igazgat, emellett színházi újságokat szerkeszt és ad ki Zalaegerszegen és Dombóváron. 1921-től 1924-ig a pécsi színház tagja. Többek között eljátssza Ádámot *Az ember tragédiájában*, a *Bánk bán* címszerepét, s Armand Duvalt a *Kaméliás hölgyben*. Ez a szerep a búcsúja a magyarországi színpadoktól.

1924 elején ugyanis megjelenik pécsi lakásán Nojcsek Géza, a Népkör elnöke, s elmondja, hogy rövidesen felépül az intézmény új nagyterme, és az a szándékuk, hogy ott rendszeresen színielőadásokat rendezzenek, mivel a hivatásos magyar nyelvű színjátszást a hatalom betiltotta a királyi Jugoszláviában. A magyarság e nem hivatalos színházának vezetésére Garayt szemelték ki mint szabadkai születésűt, akinek hazatérése ellen a hatóság nem emelhet kifogást. Garay feleségével, Péntes Sárival együtt úgy dönt, hazatérnek. Ekkor még huszonhét éves sincs.

1924-től 1941-ig tevékenykedik a szabadkai Népkör rendezőjeként és színészeként. Ezekben az években néha még ötven szereplős darabokat is színre tudnak vinni, a műkedvelők nagy bizalommal fordulnak a rendező felé, aki szó szoros értelmében tömegeket mozgat. „Színházörültek” valamenynyien, akik a játék értelmét a „régimódinak” nevezett darabokban találják meg.³ A Népkörben Garay Béla szárnyai alatt nevelkedik s válik színésszé többek között Pataki László, Sántha Sándor, Kunyi Mihály, Kelemen Mancsi és M. Pálfi Margit.

1945-ben a várttal ellentétben nem ő rendezi a vajdasági magyarság első hivatásos színházának, a szabadkai Magyar Népszínháznak a nyitóelőadását – Balázs Béla *Boszorkánytánc* című partizándrámáját – hanem tanítványa, Pataki László. Garay sokáig nem is akar részt venni az új színház munkájában, mivel azt gondolja, hogy annak megnyitása csak kortesfogás a választások előtt. Később mégis elfogadja a tiszteletbeli főren-

dezői posztot. 1953-ban ő rendezi az első magyar nyelvű Shakespeare-előadást az új Jugoszláviában, a *Makrancos hölgyet*.

1954-ben, színházi munkásságának negyven éves jubileumára nem csak lefordítja és színpadra állítja Lillian Hellmann *Kis róka*k című drámáját, de a főszerepet is eljátssza. Ezzel az előadással vonul nyugdíjba. Gál László a következőképpen búcsúztatja a rendezőt: „Világok múltak el, amióta Garay Béla a világot jelentő deszkákra lépett. Elmúltak, és új világok születtek: fiatal, erős, új világ, és ebben az új világban erős és fiatal maradt Garay Béla, aki négyszáz életet élt a negyven év alatt, és még mindig virul a régi fiatal lázzal.”⁴

E „fiatal láz” élteti nyugdíjazását követően is, hiszen továbbra is vállal rendezéseket, melyek szép sorozatokat érnek meg. A Népszínház együttese 100-szor játssza a *Boldogság részletre* című vígjátékot, 71-szer az *Elveszem a feleségemet*, 67-szer a *Csacsifogatot*, 53-szor a *Kakuk Marcit*...

Mindeközben rendez a topolyai Járasi Magyar Színházban, az ötvenes évek rövid életű zombori és nagybecskereki hivatásos magyar színházaiban, az Újvidéki Rádió Ifjúsági- és Rádiószínházában, a szabadkai Gyermekszínházban, továbbá ő állítja színpadra az első operettet Belgrádban, szerb nyelven.

Nevéhez fűződik a vajdasági magyarság első hivatalos színészképző intézményének, a szabadkai Népszínház magyar nyelvű Színészképző Stúdiójának megalapítása, mely 1965 és 1967 között működik. A hallgatók vizsgaelőadása után szerényen félreáll. „Ezekkel a fiatalokkal – mondja – újra, szokatlanra lehet törni”, majd hozzáteszi: „De azért fél lábbal az operettben is táncoljanak!”⁵

Garay Bélának, a vajdasági magyar színháztörténet egyik legtermékenyebb szerzőjének több, mint 75 színjátszással kapcsolatos cikke és kötete jelenik meg hosszú pályája során, továbbá számos színdarabot fordít magyarra szerbhorvát nyelvből.

Egy generáció számára ő volt a nagybetűs színész, „az volt, amit a színészlőről a múltban mindig is gondoltak az emberek, a hírlapírók. Ő volt a viselkedési minta, az idol, a vágykép.”⁶ Mindvégig ragaszkodott szülővárosához, nem tudott elszakadni tőle, élete legnagyobb részét a szabadkai közönség szolgálatában töltötte. 1987-ben, néhány nappal 90. születésnapja előtt, 35 éve hunyt el.

Oláh Tamás

³ Barácius Zoltán: *Az ördög cimborái*. Életjel Könyvek. 2005. 24.

⁴ Barácius Zoltán: *Az ördög cimborái*. 43.

⁵ Barácius Zoltán: *Az ördög cimborái*. 52.

⁶ Barácius Zoltán: *Az ördög cimborái*. 44-45.

Sasszemfiókák

A XXVI. VMASZT diákzsűrije

Az idei Találkozó sem múlhat el diákzsűri nélkül. Ők öten vállalták azt a szerepet, hogy minden előadást megnézznek, majd értékelés után kiosztják az általuk ítélt legjobb előadásnak a diákzsűri díját.

Csorba Sára

Csorba Sára vagyok, nyolcadik osztályos tanuló. Elsősorban azért tartom fontosnak a színházba járást, mert esztétikai élményt nyújt, úgy maga a színház, mint épület, és természetesen az előadás, a színészi játék is. Megmutat olyan (élet)helyzeteket, amelyekbe én is kerültem, vagy kerülhetek, és segít a döntéshozatalban, megmutatja, ha ezt és ezt teszem, akkor annak ez és ez lesz a következménye. Esetleg segít elkerülni azt, hogy olyan kilátástalan helyzetben kerüljek, mint a főhős. Megmutatja a sorozatos rossz döntéseknek a következményét, és felhívja rá a figyelmet, hogy elkerülhessem a hasonló helyzeteket, mert már tudni fogom, hogy mi a jó döntés. Legjobban a régi klasszikus darabokat szeretem, a kedvencem a *Csárdáskirálynő*. De szívesen nézek modernebb előadást is. Legjobban egy olyan előadást néznék meg, amelyben egy hétköznapi családi életet játszanak el egy kis csavarral, problémával, nehézségekkel, mert arra vagyok kíváncsi, hogyan lehet megoldani a problémákat.

Gombár Viktor

Gombár Viktor vagyok, nyolcadik osztályos tanuló. Kedvenc tantárgyam a történelem és az angol nyelv, habár minden tantárgyban van, ami

megfog. A színházi előadások közül a komédiát kedvelem, amely fiatalokat érintő problémákat dolgoz fel. Egy színházi előadásban a szereplőknek át kell, hogy tükrözzék a külvilági hatásokat a mindennapi realista érzelmekké, nekem ez sokat számít. A humor az egyik olyan tényező, ami érdekesebbé teszi az előadást. A színészek játéka nagyon



Zélicity Laura 8.o.jpg

fontos, hogy elhiggyem azt, hogy igaz, amit előadnak. Ha elhítetik, hogy valóság, ami történik a színpadon, máris elnyerte a tetszésemet. Örülök, hogy ezekben a napokban sok előadást nézhetek meg. A jövőre tekintve az lenne a legjobb, ha a fiatalok minél többen kedvelnék a színházi előadásokat, és ezáltal minél több látogató gyűlne össze a színház körül!

Zakinszky Regina

Zakinszky Regina vagyok, tizennégy éves, a temerini Kókai Imre Általános Iskola nyolcadikos diákja. Nagyon szeretek olvasni, meg szeretem a zenét is, zongorázom és gitározom, ezért színházba is szeretek járni. Kedvelem a zenés előadásokat, de nem csak kizárólag azokat. A filmeket talán egy kicsit jobban szeretem, mint a színházi előadásokat, de mindkettőnek megvan a maga előnye. A színháznak például, hogy élőben megy, és szerintem néha sokkal izgalmasabb élőben nézni valamit, ahelyett, hogy a képernyőt bámuljuk folyamatosan. Sokféle előadást láttam már, és tényleg nem tudnám megmondani, hogy melyik tetszett a legjobban. Szerintem nagyon sok összetevőből áll egy előadás, fontos a díszlet, a történet, a kivitelezés, és persze nem utolsó sorban a színészek játéka. Nagyon tetszik, mikor egy előadásba beletesznek valami újat, amikor a rendező elengedi a fantáziáját. Például, ha a padlást úgy alkotják meg, hogy nem tárgyakkal pakolják tele a rendelkezésre álló teret, hanem emberek vannak egymás hegyén-hátán, így bemutatva jelképesen a káoszt, ami ott uralkodik. Amit a jövőben meg szeretnék nézni a színházban, az a *Pál utcai fiúk* musical, egy nagyon híres előadás a budapesti Vígszínházban.

Sipos Réka

A színház nagy szerepet tölt be az életemben, mindig valamit tevékenykedtem a *Szirmai Károlyban*. Nagyon kíváncsi vagyok az előadásokra, a színjátszó csoportokra, munkájukra. Ahogy láttam, lesz bőven szomorú, vidám, tragikus, komédia, úgyhogy egy színes szemle elé nézünk. Kíváncsiság-

gal tölt el, hogy milyen lesz zsűrizni, és az is izgalmas, hogy elmondhatom a véleményem. Én jobban szeretem talán a kicsit szomorúbb, kacifántos darabokat, jobban bele tudom magam élni érzelmileg, és a színdarabbal együtt hullámoznak érzéseim. Sokan inkább megnéznék otthon az ágy kényelmében egy filmet, és úgy gondolják ugyanaz, de szerintem más élőben látni, mert megvan a külön varázsa.

Kurilla Judit

Ott kezdem, hogy jobban szeretek színházba járni, mint moziba (de a mozival sincs semmi bajom). Szerintem egy színdarab sokkal életszerűbb, mint egy film. Sokkal átélhetőbb. És mivel nem szeretek annyira filmet nézni, ez jobban megfelel nekem. Eddig mindenre nyitott voltam, csak eljutni kevés időm volt. De úgy érzem, ezen változtatni kell. Egy nagyon kíváncsi teremtmény vagyok, ebből kifolyólag sok dolog érdekel. Ezért az elkövetkező években gyakrabban fogom látogatni a színházat. Kifejezetten szeretem a vígjátékokat.



Impresszum

Súgó – a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók XXVI. Találkozójának színlapja • Kiadja a temerini Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet és a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség • A fedőlapot Pál Anikó tervezte Bolyos Szent Lilla munkája nyomán • Tördelő-szerkesztő: Pál Anikó • Szerkesztette: Virág Kiss Anita és Fábian Mónika • Munkatársak: Ádám Csilla, Fábian Mónika, Nagy Karina, Oláh Tamás, Szerda Zsófia, Sutus Áron, Tóth Dianna, Virág Kiss Anita • A rendezvény megőrkítéséért felel: Gutási Lukács • 2022. április, Temerin

A XXVI. Találkozó szakmai zsűrije

Balázs Áron

Sterija-, Pataki Gyűrű-, Jászai Mari-díjas színművész, az Újvidéki Művészeti Akadémia tanársegédje



Bajmokon nőtt fel, ahol amatőr színészként Barácius Zoltán szárnyai alatt kipróbálhatta magát különböző szerepekben, és megszerette a színházat. Középiskolai évei alatt meghívást kapott a Tanyaszínházba, majd végleg ez a pálya mellett döntött. 1995-ben felvételt nyert az Újvidéki Művészeti Akadémiára, ahol 2004-ben diplomázott Hernyák György és László Sándor osztályában. 2005 óta tanársegéd az Újvidéki Művészeti Akadémián.

1998-tól az Újvidéki Színház társulatának tagja 2016-ig.

Játszott még a Veszprémi Petőfi Színházban, Tatabányán, a Jászai Mari Színházban, Budapesten, a Bárka Színházban, a Temesvári Csiky Gergely Állami Magyar Színházban, a Szegedi Nemzeti Színházban, Szabadkán, a Népszínházban, valamint a Kosztolányi Dezső Színházban, a Zentai Magyar Kamaraszínházban és az Újvidéki Szerb Nemzeti Színházban.

Főbb szerepei:

- Cyrano (Rostand: *Cyrano de Bergerac*) – r. L'uboslav Majera
- Apa (Pirandello: *Hat szereplő szerzõt keres*) – r. George Ivaşcu
- Pisti (Örkény: *Pisti a vérzivatarban*) – r. László Sándor
- Kalapos férfi (*Szelídítések*) – r. Mezei Kinga
- Claude (Dermot-Rado-Ragni: *Hair*) – r. Nagy Viktor
- Robert (Horace McCoy: *A lovakat lelövök, ugye?*) – r. L'uboslav Majera
- Amos Hart (Kander-Ebb-Fosse: *Chicago*) – r. Nagy Viktor
- Platonov (*Pojáca, Csehov Platonov* c. műve alapján) – r. Fodor Tamás
- Pali (Szép Ernő: *Lila ákác*) – r. Radoslav Milenković
- Joachim (Verebes Ernő: *Teremtőhadjárat*) – r. László Sándor
- Gyabkin (Csehov-Kiss Csaba: *De mi lett a nővel?*) – r. Puskás Zoltán
- John Savage (Nagy V.-Várkonyi M.: *Szép új világ*) – r. Nagy Viktor
- Jurij Petrovskij (Matei Vişniec: *A kommu-*

nizmus története...) – r. Anca Bradu

- Trigorin (Csehov: *Sirály*) – r. Radoslav Milenković
- Gálfy (Dobozy-Korognai: *A tizedes meg a többiek*) – r. Lavró Ferenc
- Roch (Hamvai Kornél: *Hóhérok hava*) – r. László Sándor
- Stomil (Mrožek: *Tangó*) – Kosztolányi Dezső Színház – r. Puskás Zoltán
- Borisz Karnauhov (Galin: *Verseny*) – r. Radoslav Milenković
- Dr. Frank-N- Furter (Richard O'Brian: *Rocky Horror Show*) – r. Nagy Viktor
- Homburg (Kleist: *Homburg hercege*) – r. Tóth András
- Frederick Fellows (*Még egyszer hátulról*) – r. Puskás Zoltán
- Alceste I (Molière: *A mizantróp*) – r. Anca Bradu
- Ó (Maja Pelević: *Narancsbőr*) – r. Kokan Mladenović
- Kovačić úr (Werner Schwab: *Népiptás*) – r. Sorin Militaru
- Ádám (Madách Imre: *Az ember tragédiája*) – r. Kokan Mladenović
- Madárjlesztő (Frank L. Baum - Zalán Tibor: *Óz, a nagy varázsló*) – r. Puskás Zoltán
- Woland (Mihail Bulgakov: *A Mester és Margarita*) – r. László Sándor
- Jozan, repülős tiszt (*Alabama song* – Gilles Leroy regénye alapján) – r. Rahim Burhan
- Berzsián, a költő (Lázár Ervin: *Berzsián és Dideki*) – r. Mezei Kinga
- Edvard Vergéus, püspök (Ingmar Bergman: *Fanny és Alexander*) – r. Vidovszky György
- Kokó (Peter Weiss: *Marat/Sade* c. műve nyomán) – r. Urbán András
- Leonce (Georg Büchner: *Leonce és Léna*) – r. Diego de Brea
- Johannes Rosmer (Henrik Ibsen: *Rosmersholm*) – r. Anca Bradu
- Figaro (Opera Ultima – Beumarchais: *A sevillai borbély és Figaro házassága* c. műve alapján) – r. Kokan Mladenović
- Salieri (Peter Shaffer: *Amadeus*) – r. Béres Attila
- Biberach (Katona József: *Bánk Bán*) – r. Urbán András
- Ljonja (Vaszilij Szigarjev: *Guppi*) – r. Hernyák György
- Kerekes Ferkó (Stein – Jenbach – Kálmán: *Csárdáskirálynő*) – r. Táborosi Margaréta

- Aca (Miloš Nikolić: *Kovácsok*) – L'uboslav Majera
- Stanley Kowalski (Tennessee Williams: *A vágy villamosa*) – r. Guelmino Sándor
- Gudjon (Arni Ibsen: *Mennyország*) – r. László Sándor
- Férfi (Háy János: *Kemping*) – r. Pelsöczy Réka
- Petypon du Grelé tábornok (Georges Feydeau: *Osztrigás Micí*) – r. László Sándor
- Apa (Esterházy Péter: *Kismagyarpornográfia*) – r. Nikita Milivojević
- Tevje (Stein – Bock: *Hegedűs a háztetőn/Violinista na krovu*) – r. Béres Attila
- Esti Kornél (Kosztolányi Dezső Esti-novellái alapján) – r. Mezei Kinga
- Molière (Mihail Bulgakov: *Molière avagy az álszentelek összeesküvése*) – r. Alföldi Róbert
- Béranger (Eugène Ionesco: *Rinocéroszok*) – r. Nikita Milivojević
- Hendrik Höfgen (Klaus Mann: *Mephisto*) – r. Boris Liješević

Filmszerepei:

- Žurka (2004) – r. Aleksandar Davić
- Đavolja varoš (2009) – r. Vladimir Paskaljević
- Medeni mesec (2009) – r. Goran Paskaljević
- Kad svane dan (2012) – r. Goran Paskaljević

Brestyánszki Boros Rozi

dramaturg, író

Azt kérték, írjak egy rövid, motiváló életrajzot, de én arról tudok írni, hogy engem mi motivál. Középkor voltam, amikor emlékeim szerint először jártam színházban. Szabadtéri előadás volt, és az egyik színész méteres közelségből nézett szembe velem. Talán Árok Feri volt, már nem emlékszem. A színház élményére azonban igen. És nem sokkal később, nagyjából hónapok múlva, már magam is rendeztem, színházat akartam csinálni. Azt is tettem. Mintha tudtam volna, hogyan kell. Ma sem tudom. Pedig huszonnégy éve ez a hivatásom is. Voltam közönségszervező, művészeti titkár, rendezőasszisztens, díszletasszisztens, plakáttervező, kellékgyártó grafikus, webmester, dramaturg, írtam cik-



ket, esszéket, könyveket, színháztörténetet, drámákat, sőt, egy kézikönyvet is arról, hogyan kell színházat csinálni. Pedig nem tudom. Annyit tudok, a jó színházcsináláshoz kíváncsiság, alázat, bizalom, szorgalom és szeretet kell. Mindezt nagykanállal kapom Közöttetek, ahová idén tizenegyedszer hívtak vissza zsűrizni. És engem ez motivál, ez a kivételes erejű közösségi alkotás, aminek itt, az Amatőr Színjátszók Szemléjén lehetek tanúja és részese. Köszönöm!

Táborosi Margaréta

rendező-koreográfus, az Újvidéki Művészeti Akadémia tanára

Zentán születtem. A Tisza, a töltes és a népkerti sárgavíz jelenti a fő kötődést a városhoz a családom mellett. Az általános iskolát és a gimnáziumot szintén itt végeztem el, majd elindultam a nagyvilágba. Bő egy évtized után hazaköltöztem, hogy azóta folyamatosan úton legyek. Szimbolikusan és valójában is sokat ingázom, havi szinten több száz/ezer kilométert teszek meg. Szeretek inspiráló zenére autót vezetni.



2007-ben diplomáztam az Újvidéki Művészeti Akadémia (Akademija Umetnosti Novi Sad) színész szakán. Két évig az Újvidéki Színház társulatához tartoztam, ahol a rám bízott szerepekben arányosan tudtam fejlődni.

2009-ben felvételt nyertem a budapesti Színház- és Filmművészeti Egyetem rendező-koreográfus szakára, ahol 2014-ben fejezem be tanulmányaimat. Közben az Újvidéki Művészeti Akadémián kezdtem tanítani színészmesterséget, Hernyák György asszisztenseként.

Jelenleg a Színház- és Filmművészeti Egyetem Doktori Iskolájának a hallgatója vagyok.

A színház(csinálás) bűvkörében maradtam, ám már a színpad másik oldalán (nem színészként) képzelem el alkotói tevékenységem, korszerű, hiteles, sajátos kifejezési formát kereső előadások megkomponálásában.

Művészeink, akiknek a szépet köszönhetjük a XXVI. Találkozón

Képzőművésznk, aki a XXVI. Találkozó díjait festette:

Varga Valentin

Született 1990. február 20-án Újvidéken. 2005 és 2009 között az újvidéki Bogdan Šuput Formatervező Iskola, képzőművészeti technikus szakának tanulója.

2010 és 2014 között a Szarajevói Képzőművészeti Akadémia hallgatója festő szakirányon (prof. Amer Bakšić / prof. Nusret Pašić osztályában).

Jelenleg az Újvidéki Művészeti Akadémia Képzőművészeti Karának mesterhallgatója (prof. Goran Despotovski osztályában).

2015 óta a TAKT (Temerini Alkotóműhely és Képzőművészeti Tábor) művészeti vezetője.

A CtrlV művészcsoporthoz alapító tagja.

Önálló kiállítások

2017 „Átmeneti konfiguráció” – Klein House / Social bar and art gallery, Szabadka, Szerbia

2019 „Exist - Um” – Lukijan Mušicki Galéria, Temerin, Szerbia

2021 „SIMUL” – Laza Kostić kulturális központ, Zombor, Szerbia

Válogatott csoportos kiállítások

2009–2020 TAKT, Temerini Alkotóműhely és Képzőművészeti Tábor évi kiállítása, Temerin, Szerbia

2013 *Jelet hagyni* Nemzetközi Grafikai Alkotótábor kiállítása, Kiskőrös, Magyarország

2014 Szarajevói Művészeti Akadémia hallgatóinak éves kiállítása, Szarajevó, Bosznia-Hercegovina

2014 „In Paralel”, ARTiS Galéria, Graz, Ausztria

2014 „In Paralel”, ALU Galéria, Szarajevó, Bosznia-Hercegovina

2014 CtrlV művészcsoporthoz kiállítása, Magyar Műhely Galéria, Budapest, Magyarország

2015 Szabadka a fürdők városa – CtrlV művészcsoporthoz kiállítása, Klein House / Social bar and art gallery, Szabadka, Szerbia

2016/2019 Dombos Visual művésztelep kiállítása a Dombos Fesztivál keretein belül, Kishegyes, Szerbia



2018 Klein House művésztelep kiállítása, Klein House / Social bar and art gallery, Szabadka, Szerbia

2018 g+1 Nemzetközi Művésztelep kiállítása, Bácskossuthfalva, Szerbia

2019 VMTDK Art, Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia, Újvidéki Egyetem, Rektorátus, Újvidék, Szerbia

2019 Razlike projekt kiállítás, Újvidéki Képzőművészeti Egyetem, Újvidék, Szerbia

2020 Art Body Art – Sivilara Kulturális Központ, Újvidék, Szerbia

2020 Dokument iz izolacije – SULUV Galéria, Újvidék, Szerbia

2020 MASTERI 2019/2020 kiállítás, Vajdasági Levéltár, Újvidék, Szerbia

2021 SMIC Pomeraj u kodu – Kaleidoskop culture – Trg galerija, DDOR Újvidék, Szerbia

2021 Új szintézis – Solidgrad – Szabadka, Szerbia

Díjak

Raiffaisen Bank Ösztöndíja Képzőművészek számára, Szarajevó, Bosznia-Hercegovina

A Szarajevói Képzőművészeti Akadémia kitüntetése, Szarajevó, Bosznia-Hercegovina

Trash Art Hungary – fődíj (Bácska Sensitive csapat), Gödöllő, Magyarország

VMTDK Art 2019-2020, Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia – első díj a legjobb művészeti produkcióért, Újvidék, Szerbia

Publikációk

Ex Symposion 99. szám, 2018 – Újrealizmusok, ANZSU, Sopron (HU)

Art Limes XV. Évfolyam 67. szám, 2018 (HU)

Philos 2017/3-4, Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék, FUTURA, Pétervárad, 2017 (SR)

Tagság

TAKT – Temerini Alkotóműhely és Képzőművészeti Tábor – művészeti vezető

SULUV – The Association of Artist Vojvodina

Plakáttervezőnk és az arculat motívumának kidolgozója:

Bolyos Szent Lilla



1992. április 29-én születtem Topolyán.

2007-ben iratkoztam a Bogdan Šuput Formatervezői Középiskolába, képzőművészeti technikus szakra.

2011-től a Újvidéki Művészeti Akadémia hallgatója lettem, képgrafika szakon.

2019-ben szereztem mesterdiplomát rajz szakon.

2015 óta dolgozom képzőművészet-tanárként,

valamint 2020-tól képzőművészeti csoportot tartok alsós és felsős diákoknak szülővárosomban.

Egyetem óta csoportos kiállításokon veszek részt külföldön és itthon.

2018-tól lehetőségem nyílt az illusztrálás világában is kipróbálni magam a Forum Könyvkiadó megbízása által.

Illusztrált könyvek:

Igor Kolarov: Pingvinkalauz (2018)

Benedek Miklós: Miközben halkan (2019)

Tanulj velünk magyarul tankönyv (2020)

Tördelőnk, nyomdászunk, szerkesztőnk, aki az idei Találkozó nyomtatványait készítette:

Pál Anikó

Megközelítőleg húsz éve készítettem el első névjegytervetem. Akkor még Budapesten dolgoztam egy nyomdában, és eszem ágában sem volt ebben a szakmában maradni. Anyagi forrásként



tekintettem a tördelői állásra, hogy finanszírozhassam egyetemi tanulmányaimat. Időközben mesterszakon oklevelet szereztem kommunikáció szakos bölcsészként, viszont a tördelésben és a számítógépes grafikában rejlik ezernyi lehetőség annyira elvarázsolt, hogy semmi pénzért nem tudnám feladni egy munkáért. Azért munkáért, mert amivel most foglalkozom, nem tekintem annak. Ez *szerelem*, elhivatottság, szabadság, ég és föld, virág és szürke füst, alvás és ébrenlét, Chopin és csend, fekete és fehér, egyszóval minden, amit nyitott és csukott szemmel is látni akarok.

Főállásban a *Magyar Állattenyésztők Lapja* tördelőszerkesztője vagyok, de emellett számos vajdasági és magyarországi cégnek, egyesületnek készítek megkeresésre arculatot, plakátot, szórólapot, meghívót, bantert, roll upot, névjegyet, cégtáblát... Miután Magyarországról hazaköltöztünk, a családi nyomdai vállalkozásunkhoz is próbálok munkámmal hozzájárulni.

Idén ötödször dolgozom együtt ezzel a nagyszerű csapattal. Örülök újfent a lehetőségnek, hogy közelebbről is részese lehetek a számomra annyira kedves amatőr színjátások világának. Bízom benne, hogy munkámmal egy picit vissza tudok adni abból, amit én kapok a Találkozótól!

Köszönöm!

Műkedvelők Társasága – játék – közösségi élet – évszázados örökség

Szemezgetünk a Súgó hasábjain a 26. VMASZT-ra készült,
temerini színjátszást bemutató kiállítás anyagából

MŰKEDVELŐK TÁRSASÁGA

játék – közösségi élet – évszázados örökség

A délvidéki magyarság közösségi életét – főként az első világhéget és a trianoni békediktátumot követően – mindent ellehetetlenítő cselekedet ellenére az *akaras*, a *megmaradni akarás* határozza meg – mind a mai napig.

Az elmúlt száz *esztendőt* ekképp az építkezés, az önismeret, az okos dac, a hit, a nemzethűség, a szülőföld- és közösségszeretet, a kutatás, a tanúságtétel, a teremtésvágy és teremtő erő, az összefogás és az összetartozás, az alázatos mindennapok, az *út megjárása*, a tántoríthatatlan küldetéstudat szervezte, szervezi egységgé, eggyé!

Olyan egységgé, összetartozássá és erővé, amelyben az egybekapaszkodás egyik fontos helyszínévé a színpad válik: ahol a műkedvelők nem csupán csak a saját örömeikre és a közönség szórakoztatására gyűlnek össze, hisz akarásukban, tenni vágyásukban a közösségi építkezés *elhívása* is ott lüktet, az lüktet mindebben.

Jelen kiállítás a 130 évvel ezelőtt megteremtett, megalapozott és megalapított temerini színjátszó élet sorsmeghatározó, a két világháború közötti időszakának, valamint a második világhéget követő évtizedeknek a pillanatképeit mutatja fel. Mindezt a teljesség igénye nélkül annak a reményében, hogy a közeljövőben egy monográfia-kiadvány összesíti azokat a kutatásokat, amelyeknek kezdeményezője és hordozója Ádám István! Hiszen 2009-ben a *Virágfakadás*, majd 2010-ben a *Játék pirosban, fehérben és feketében* címmel megjelent kötetei – amelyek az Ipartestület és az Iparos Dalárda, továbbá a Temerini Torna Club (későbbi nevén Temerin Sport Club) által életre hívott színjátszó életet mutatják be – olyan alapozó művek, amelyek a rendezők, a társulatvezetők, a színjátszók, a repertoár és a művelődési élet tablóját és világát rajzolják fel nekünk.

És legalább ennyire fontos a 2004-es, a *110 éves temerini színjátszás* című kiállítás létrejötté is, amelyben a kezdetek, a Trianon utáni élet mellett feltárult előttünk, hogy a második világhéget után miként éledt újjá a közösség életre hívva az Ady Endre Magyar Kultúregyesületet, majd a Testvériség Amatőrszínházat, amelyeket jogutódként a Szirmai Károly Műkedvelő Színjátszó Egyesület, majd pedig a Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület színjátszó szakosztályai követték és követnek mind a mai napig.

A most látható tablók ebbe a csodálatos világba engednek betekintést: egy-egy előadás életképei és plakátjai révén, felvillantva mindeközben egy-egy rendezői életutat is, és felvillantva a temerinieknek és a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozójának metszéspontjait.

A következő, sokszor százharminc évben is Isten éltesse a temerini műkedvelők társaságának örököszeit és éltetőit!

Műkedvelők Társasága – játék – közösségi élet – évszázados örökség

Szemeztünk a Súgó hasábjain a 26. VMASZT-ra készült, temerini színjátszást bemutató kiállítás anyagából

SZABÓ PÉTER (1925–2008)



„A tízezer lakosú dél-bácskai nagyközség magyarságának kulturális élete a legélénkebb és legszebb színvonalon áll messze az egész környéken. Az egyesületek egész sora, a lakosság minden rétege szinte versengve igyekszik minél többet alkotni. A temerini műkedvelők az államalakulás után a legelső közt adtak életjelt magukról előadásikkal” – áll a jugoszláviai magyar műkedvelők almanachjában, a Bokrétában.

Az írás első sorai a 20-as és 30-as évek kulturális hangulatát jellemzik Temerinben: három műkedvelő társulat versengésébe született bele Szabó Péter 1925-ben. Gyerekként megtapasztalta, hogy egy válságos korszakban is lehet őszinte elhivatottsággal szolgálni a közösséget. Majd a 40-es években azt is átélte, amikor a szülővárosában megtorpant a színjátszás folyamatossága. Csatlakozott hát azokhoz, akik továbbra is éltetni akarták a mozgalmat: az 50-es években a Temerini Sport Klub (korábban Temerini Torna Club) által támogatott társulatban vállalt szerepeket, és ekkor kötelezte el magát az életet jelentő deszkáknak. 1955-től pedig az akkor megalakult Testvériség Amatőrszínházban folytatta a munkát.

A színházi rendezés alapjait Jovan Putnik mester műhelyében „leste el”. Rendezőként 1964-ben debütált a temerini színpadon a *Tabáni orgonák* című zenés darabbal, „s a vastaps sokáig zúgott a tiszteletére” – írta a róla szóló emlékezésben a Hét Nap. Ugyanítt felsorolják, hogy színpadra állította Branislav Nušić, *A miniszter felesége* című szatírját, Sarkadi Imre, *Az elveszett paradicsom* című drámáját, Tóth Miklós *Kutyaszorítóját*, Tabi László *Spanyolul tudni kell* című komédiáját, Görgy Gábor *Szxebogyóját* és *Fejek Ferdinándnak* című művét. Keze nyomán került színre Illyés Gyula, *Bál a puszta* című darab, Molnár Ferenc miniatúrája, az *Ibolyák*, de Fekete Sándor, *A lilá villa titka* című darabja is. Bátran váltott műfajokat, válogatásában helyet kapott egy vajdasági szerző, Balázs László, *Palicsi nyár* című megzenésített operettje, Kaló Flórián, *Négyen éjfélkor* műve, valamint az *Apám*, a *szocialista kulák* című maró gúnyrajz is.

A legtöbb sikert az 1972-ben megalakult Szirmai Károly Művelődési Egyesület színe alatt érte el, ahova haláláig hazajárt. „Ő volt az első, aki mindjárt a színház ajtajában üdvözölte a szabadkai Népszínház színészeit, akkortájt ugyanis rendszeresen vendégszerepeltek Temerinben is. Mindenképp volt néhány szava, mondata, különösképpen Árok Ferencet kedvelte” – közvetíti közvetlenségét a vajdasági hetilap beszámolója.

Péter bácsi nevét a temeriniiek kiegyenlítik a Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület fénykorával. Az amatőr színész és rendező sohasem tartott munkatársainak „trónbeszédet”: halkán szólt hozzájuk, meggyőzte őket, hogy amibe belefogtak, sikeres lesz. Negyven évig állt a temerini műkedvelők élén, de még nyugdíjba vonulását követően is tevékenykedett. A művelődési egyesület jegyzetei szerint élete folyamán több mint félszáz kabaré, zenés est és darab színre vitele köthető a nevéhez. Közben ha kellett, játszott is, sugótt is, de szögelt, ragasztott és szervezett is. Tetteivel léte minden pillanatában bizonyította a hitét, hogy „színház nélkül nem élet az élet”.

Többéves sikeres munkásságáért 1959-ben kiérdemelte a Köztársasági Közművelődési Közösség aranyérmét és díszoklevelét, illetve a Vajdasági Szakszervezeti Szövetség rangos elismerését is. Rendezői díjat kapott az *Apám*, a *szocialista kulák* című darab színre viteléért, 2004-ben pedig Életfa díjas lett.

Hogy mi az, ami évtizedekig tartja az emberben a színház erejébe vetett hitet? A klubhelyiségbe botal bebotorkáló Péter bácsi szerint: „A bizsergés a szívem táján napról napra újból jelentkezik, s ennek parancsát megtagadni nem ajánlatos. Igaz? Igaz!”

Tanításait, üzeneteit a mai napig emlegetik a művelődési egyesületben. „Te már főntről nézel ránk, és talán játszol: herceget, bohócot, kislíút, hadvezért, angyalt... Fizikai jelenléd hiányát talán pótolja az a szellemiség, amellyel buzdítottál és okítottál bennünket annyi éven át. Tetted a dolgod a temerini és vajdasági magyarságért” – írta búcsúzóul a hagyatékát ápoló tagság.

Írta: Tóth D. Lúcia